

Elders

□ literair □

Juryrapport *Elders literair* poëziewedstrijd 2023

25 november 2023

Na de succesvolle verhalenwedstrijd in 2022 organiseerde *Elders literair* haar eerste gedichtenwedstrijd. Onze opdracht was: 'Schrijf een gedicht van maximaal 30 regels waarin niet het vluchtige en tijdelijke, maar het blijvende centraal staat; niet het snelle, maar het trage, niet het sentiment, maar het doorleefd gevoel.' De jury hoopte te worden verrast door stijl, woordkeus, verbeeldingskracht en een eigenzinnige kijk op het onderwerp.

Er werden 443 gedichten ingezonden en de jury las en beoordeelde zonder de namen van de auteurs te kennen. Dit leidde tot een longlist van tien gedichten, waaruit de jury drie genomineerden selecteerde:

Anne-Roos van der Meijden / *Je bent niet dik je hebt zware botten*

Ingrid Strobbe / *Boerderij van Otto*

José van Zutphen / *Er was een gesprek*

Het juryrapport:

Nummer 3

José van Zutphen

Er was een gesprek

Vier steeds korter wordende strofen die met deze titelzin beginnen. Een gewaagde stijlfiguur, die in dit gedicht sterk uitpakt vanwege het sobere en tegelijk beeldende taalgebruik. In de kernstrofe wordt de komst van de dood aangekondigd: 'Er was een gesprek over een langzaam / naderend afscheid dat als een spook zijn / schone laken al liet wapperen voordat een / geleefd leven hierin zou worden gewikkeld.' Een gecompliceerde zinsconstructie, ook al vol lef. En toch glijden oog en tong er gemakkelijk overheen. Tegelijk omfloerst en glashelder, zo zien we een gedicht graag.

De slotzin luidt: 'En de tijd tikte genadeloos door en door / hield de adem in en stopte.' In één zin treedt de tijd op als eigen personage, als personificatie van de hoofdpersoon én als metafoor. Briljant.

Nummer 2

Anne-Roos van der Meijden
Je bent niet dik je hebt zware botten

Er zijn mensen die zich genoodzaakt zien om koffiefilterzakjes na gebruik leeg te schrapen en te drogen. Iets dergelijks lijkt in dit gedicht ook aan de orde bij de moeder van de protagonist, die naar een groene afvalcontainer loopt. Even terloops als indringend wordt hiermee haar sappelen gekenschetst. De 'ik' beschrijft haar onmacht en weet niet hoe ze haar moeder kan vergoeden 'voor haar twee banen / voor de shirts die ik vies maak / voor het dak dat eraf moest / voor mijn vaders afwezigheid'. De protagonist is niet in staat om haar gevoelens aan haar moeder te tonen en wil dus weg: 'Ik moet nu gaan / voordat mijn lijf iets vindt / om aan te hangen / zoals haar schouders en haar rug.' Deze diepmenselijke slotzin maakt dit gedicht groots in zijn eenvoud.

Nummer 1

Ingrid Strobbe
Boerderij van Otto

Dit beklivende gedicht neemt ons mee naar een cruciaal moment op een ogenschijnlijk doodgewone avond. De dichter laat ons stallen zien die gesloten worden en een vrouw die zich wast met karne. Ten overvloede legt zij haar kousenbanden weg, we zitten haar dicht op de huid. Terug naar de wettige echtgenoot, hij kent zijn rechten, 'hij wil tegenover elkaar'. Hij is gewend zijn verlangens vervuld te krijgen: 'zegt als een bevel op te schieten'. Bonkige mannelijkheid zonder aandacht voor het plezier of het wezen van de vrouw tekent zich af. En, inderdaad, het slot laat aan duidelijkheid niets te wensen over. Middenin in het gedicht een zin die alles openscheurt: 'is zij in staat haar hengst te slachten?' In die fase vraagt de lezer zich af: heb ik dit goed gelezen?

In 'De boerderij van Otto' staat geen woord teveel. Het is rond en af. Ondanks de schrijnende inhoud oordeelt het gedicht niet. Des te meer raakt het ons. En dat moet een winnend gedicht doen.

De jury van de eerste *Elders literair-poëziewedstrijd* koos unaniem voor het gedicht *Boerderij van Otto* van Ingrid Strobbe.